

СТАНОВИЩЕ

По процедура за придобиване на
образователна и научна степен
„Доктор“

Научно направление 8.2 „Изобразително изкуство“

Тема:

РАЗВИТИЕ НА КОМПОЗИЦИЯТА И ЦВЕТОВАТА СРЕДА В КЛАСИЧЕСКИЯ И СЪВРЕМЕННИЯ ИНТЕРИОРЕН ДИЗАЙН

на
Халед Ахмад Сабра,
докторант на самостоятелна подготовка
към департамент „Дизайн“, НБУ
научен ръководител: проф.д-р Борис Сергинов
от проф. д-р Бисера Вълева, СУ „Св. Климент Охридски“

1. Представеният за становище дисертационен труд на Халед Сабра се състои от следните части: увод, три глави, библиотека, приложения, научни приноси. Включени са общо 76 изображения, които илюстрират тезите на автора. Те, за по-голяма оперативност, са представени в общия обем на книжното тяло. Цялостният обем на труда е 170 страници. Библиографията обхваща 68 източника - основни заглавия (на латиница 55бр., на кирилица 5бр.) и интернет сайтове (8 бр.).

Представените материали за придобиване на образователна и научна степен „Доктор“ на Халед Сабра отговарят на минималните национални изисквания и покриват изискванията на НБУ. Докторантът е декларирал необходимия брой точки по всички групи показатели на таблицата с минимални изисквания към научната, преподавателската и/или художествено-творческата дейност на кандидатите по професионално направление 8. Изкуства, 8.2. Изобразително изкуство, съобразени с ППЗРАСРБ и изискванията на Нов български университет.

2. Обектът на изследването, предметът, целите, задачите, както и актуалността на труда са конкретизирани и обособени в увода (6-17стр.). Докторантът се фокусира върху цвета, неговите характеристики (физически и психически) и важната му роля в

проектирането и реализацията на интериорния дизайн. Той формулира и обособява авторските си принципи и „методика за проектиране и организиране на цветови композиции в пространствения дизайн“.

3. Предметът на изследователския интерес на Халед Сабра е естествената връзка на интериорния дизайн и цвета, както и обосноваването от нея конкретни художествени решения. Изследването му и като теоретик, и като реализиращ се дизайнер, закономерно борави с терминологичния апарат на съвременните интердисциплинарни теории за интериорния дизайн и цвета. Теоретичният акцент в текста е върху определянето на цвета, вариативността му под влиянието на психофизични фактори и социо-културната среда, като докторантът намира специфичния си авторски сегмент за изследване на темата. В контекста на изследователските си търсения той формулира съждението, че опирайки се на базови принципи и теории за композицията и организацията на цветовете в интериорния дизайн, изследването овещества „значението на цвета за създаването на въздействаща и хармонична среда“. Халед Сабра набляга на изследователските си тези, че интериорният дизайн и използването на определени цветови системи, съотнесени към конкретна среда и социум, са основни фактори за формиране на качествено и оригинално дизайнерско решение.

4. Като интересен акцент и изследователски фокус на Халед Сабра могат да бъдат отбелязани втора глава: *Организацията на цветовата среда в пространствения дизайн* и трета глава: *Техники и проектиране на цветната среда*, съсредоточени върху различни дизайнерски практики в интериорния дизайн спрямо употребата на цвят и конкретика на средата.

Качество на труда са авторите ракурси към психофизичните свойства на цвета и отношението им към творческия процес на интериорния дизайнер. Халед Сабра коректно е отбелязал в текста различни психологични похвати като използването на „цветни стаи“, тестове и други изследователски практики в областта на емоционалното възприемане на цветовете. Той изтъква важноста им за интериорния дизайнер, тъй като е от съществено

значение за изследването и разбирането на реакциите на зрителя - обитател към отделните цветове и съчетанията им. Така колоритът (или съответната цветова гама) се превръща в средство за въздействие върху емоциите и чувствата на зрителя, а оттам и за преформулиране на пространствената среда. Докторантът уместно отбелязва за емоционалната асоциация на цветовете, за оптичните илюзии като възможност теоретично да се докаже, че с промяната на цвета се променя и зрителното възприятие за хабиталната среда. Авторът акцентира върху различните предизвикателства на съвременността провокирани от новите технологии, които създават нови психофизични фактори обвързани с цвета, с преструктурирани социо-пространства, които, от своя страна, провокират различия в интериорния дизайн. *Според него, художествена функция на колоритността е в качеството ѝ да предизвика у потребителя емоционални преживявания, въз основа на които да възникват и да се овеществят запомнящи се художествени и пространствени образи (стр.89).*

В текста на главата е подчертан интересът на докторанта към ролята и избора на декоративните довършителни материали, като фактор за концептуален модел на цвета. Той представя проектирането на цветови композиции (интериорни решения) като определена знакова система, изградена на принципа „цветно петно – знак“. Халед Сабра отделя и дефинира различни колоритно-конструктивни принципи използвани в интериорния дизайн като: „принцип на повторение“, „принцип на субординация“, „на контрастното противопоставяне на елементите“, на уравнивяване на частите на композицията респективно цветовия проект и т.н.

Като добър акцент в текста на втора и трета глава е корелацията на колоритността и метроритмичната организация на пространствата. За автора са важни и стъпките-аспекти в цветовото проектиране на интериорен дизайн, които той обобщава като функционално съответствие, като отразяване, което е пряко зависимо от процеса на опознаване на заобикалящата среда, както и от прилагането на определени цветови схеми (гами) чрез система от програмируеми цветни картини. В трета глава са конкретните теоретични приложения на изведените от докторанта принципи.

Интересни са визуалните примери представени в главите на труда и подкрепящи конкретните задачи презентирани от Халед Сабра.

5. Приносите на труда и в теоретичен, и в практически аспект са отделени на стр. 164-165. Те представляват изследователския и художествен интерес в работата на докторанта, в акцентирането и обобщаването на тезите на труда. Приносът, който се откроява, е разгледаният преход от традиционните към съвременните медии в областта на интериорния дизайн и значението му в сферата на културните и образователните институции.

Трудът интерпретира предизвикателствата и възможностите, които предоставят съвременните решения в интериорния дизайн и особено набляга на устойчивостта като артистичен ракурс. Приносен характер има и акцентът върху стратегията за документиране на развитието и представянето на произведения на интериорния дизайн на национални и международни форуми.

Докторантът подчертава, че такъв вид стратегия осъществява платформа на дизайнерите както за презентиране на актуалните решения в областта на дизайна, така и за запазването и открояването на съществени постижения в тази област (интериорен дизайн).

В контекста на развитието на творческото мислене в областта на колорита и дизайна, докторантът е бил ръководител на творчески работилници в с. Лозенец, като част от проект „Дизайн & Живопис. Радикални подходи и изразни средства“.

6. Авторът не се ограничава само в теоретично-изследователската си област, но и чрез практиката си демонстрира възможностите на застъпените в текста художествени методи за проектиране и цветови концепции. Методологията използвана в изследването се базира върху исторически и донякъде формален анализ, като е употребен и критично – аналитичен метод при проучване на литература свързана с темата.

В цялост, в текста на труда, но най-вече във втора глава е приложен и сравнителен анализ при съпоставянето на цветовете решения спрямо различни системи в традиционния и съвременния интериорен дизайн. Логично във втора и трета глава докторантът използва и контекстуален анализ в по-широк „културен, исторически и технологичен контекст на дизайните“, като се отбелязват и външните предпоставки повлияващи дизайнерските решения.

Теоретичните постановки в труда, отчитайки спецификите на различните дизайнерски специалности, биха били от полза в академичната подготовка на студенти от университети, в които те са обект на преподаване.

7. Чрез направените публикации - статии в специализирани сборници на НБУ като:

Сабра, Халед, „Анализ върху топли и студени цветове“, сборник статии от научна конференция „Креативни практики и устойчив дизайн“, издателство на НБУ Публикувана в „Департамент дизайн и архитектура, сборник научни доклади“, ISBN 978-954-535-791-6 – от 153 стр. до 159 стр.; Сабра, Халед, „Устойчивата разлика в цветовете композиции“, сборник статии от научна конференция „Креативни практики и устойчив дизайн“, издателство на НБУ Публикувана в „Департамент дизайн и архитектура, сборник научни доклади“, ISBN 978-954-535-791-6 от 328стр. до 336стр.; резултатите от дисертационния труд имат необходимата популяризация в средата на специалистите в областта.

8. Съпътстващият труда автореферат принципно отразява всички основни идеи в цялостната разработка.

9. Препоръките, които могат да бъдат отправени към бъдещото развитие на труда, са в структурен и съдържателен аспект. В конструкцията на текста има повторение на съдържанието между стр.18-22, подточките са оформени като теми, а частта „заключение“ като самостоятелна липсва. Необходимо е прецизиране на терминологията, както и наличие на обобщения и изводи в главите на текста.

Страниците, както и библиографията, следва да бъдат подредени според академичните изисквания: за източниците – по азбучен ред на кирилица, латиница, интернет сайтове. Текстът се нуждае от прецизна финална редакция.

Тези бележки не омаловажават работата на докторанта, а са насочени към по-добрата бъдеща реализация на труда.

10. Заключение

Въз основа на практико-приложните резултати на базата на приложените визуални примери в представения труд „РАЗВИТИЕ НА КОМПОЗИЦИЯТА И ЦВЕТОВАТА СРЕДА В КЛАСИЧЕСКИЯ И СЪВРЕМЕННИЯ ИНТЕРИОРЕН ДИЗАЙН“, както и на оценката ми за публикациите на докторанта, имам основание да предложа на уважаемото научно жури да присъди на Халед Ахмад Сабра образователната и научна степен „доктор“.

Подпис:

Проф. д-р Бисера Вълева

29.01.2023г

+